

do-16. Stol. Slo->indoevr.+praslovanščina
Brižinski spomeniki-V Freisingu. 1803 v München. 1. 3. *Obrazca splošne spovedi+2.pridiga o grehu+pokori*. 10. *Stol., karolinška minuskula, zg. slov. Rateški r.-2/2 14., očenaš Zdrava M., apostol. Vera, gotica, več narečij. Stiški r.- obr. Splo. Spov., velik. Pesem(naš Guspod), predprižni klic, Češčena bodi. ¼ 15., gotica, Čeh+njegov vajenec, doleniščina, češčina, germanizmi. Starogor.r.- očenaš, zdrava M. apostolska v., 2/2 15., Lavrencij(vikar), več narečij.*

16s.-protestant.,1550: Katek. Abec.(*Primož I.*), gotica, **Sebastijan Krelj, Adam Bohor**->bohoričica, (*Zimske urice proste,lat, 1584*). *Dol. Obarvani jezik lj. Pridigarskega izročila*->utrdi **Jurij Dalmatin**(*prevede sv. Pismo*), **Megiser-slovar 4 jezikov**(nem-lat-ita-slo-1592)

17s+1/2 18s.-protiref+cerkvena obnova, Tomaž Hren(*Evangelija inu listuvi1612*), berejo Dalmatinovo Biblijo, **rokopisi**, Marija Izabela Marenzi(trst)-pisma materi, **pridiga**(baročna, primeri, mnogovezja, nagovor, odgovori, vprašanja)-**Janez Svetokriški**(*Sveti priročnik1691*), Marija Kastelec, Franc Miha Paglovec

2/2 18s.-razsvetljenstvo, Jurij Japelj-prevod sv pisma, več različic slo jezika, **Marko Pohlin**(*slovnica+Pisanice*), **Gutsman**(*Nemško pisana slovnica*), **Zelenko**(*slovnica-štajeršč.*), prva strokovna dela(*vodnik-babištvo, kuharske bukve, pesmi za pokušino*), upravno-pravno izrazje, publicistična besedila(*Lubl novice, Mala in velika pratika*), **Linhart**(*ta veseli dan ali...*)

¼ **19s.-Vodnik**(*Pismenost ali gramatika za perve šole 1811*)**Jernej Kopitar**-zahteva enoten knjižni jezik, nasprotuje dvočrkju(*1808 Slovnica slovenskega jezika na Kran. Kor.Šta*), ideje prevzame **Metelko**(32črk)& **Dajnko**-obe pisavi prepovejo v šolah-**ČRKARSKA PRAVDA, 1845-gajica**(poskrbi **Janez Bleiweis**-od Hrvatov), **Kopitar**(Ljudski) vs **Čop+Prešeren**(moderen), **1848-pomlad narod, zedini se knjižni jezik, Janežič-slovnica**, **Luka Svetec**-objavi »*nove oblike*«

2/2 19s.1848 program zed. Slo., boj za slo na uradih+šolah...,deželni zbor(1867), uradi(1890), za šole se zavzame **A. M. Slomšek**, prva gim v slo škofojska1905, **Fran Levstik**-prizadeva za slo, a jo hoče približati stari cerkveni slovanščini, (*Napake slovenskega pisanja 1858*), **Anton Janežič**(*Slo slovnica za dijake gim in realke, slo-nem, nem slo slovar*), **Matej Cigale**(*nem-slo slovar 1860*-(denar prispeva **Wolf:lj škof**), 1880 *Znanstvena terminologija s posebnim ozirom na srednja učilišča*), **Maks Pleteršnik**(*slo-nem 110000 gesel*->slo omikan jezik), **Stanislav Škrabec**(*O glasu in naglasu našega knjižnega jezika v izreki in pisavi 1870*) zaradi javnega nastopanja se je razvila potreba po enotnosti jezika (l-kanje), **Fran Levce**(*1899 Slovenski pravopis(pravila in pravopisni slovar)*)

20.stol. 1918 SHS; močni asimilacijski+srbski pritiski, **jugoslovenstvo**-vsi smo isti, združimo se v en narod, ... **med 2.sv v.-hudi asimilacijski pritiski** okupat., **po 2.sv.v.-slo se razcveti**, kao je enakopravna drugim jezikom (NOT). **osamosvojitvev-drž in uradni jezik(ang)**. ¼ **20s.-Anton Breznik**(*Slovenska slovnica za SS 1916*), **Fran Ramovš**-razdeli narečja v 7skupin, *etimološki slovar, sskj->veliki slovar slovenskega jezika*, univerza v lj, SAZU, **Jože Toporišič**-*Slo knjižni jezik, več slo slovnice, slavistična revija, prevede Bohor slovnice, Enciklopedija slo jezika1992*), *slovenski pravopis 2001*.